

تعاونی و خصوصی است... جریان فکری چپ به... نظام اقتصادی مختلط همراه با کنترل‌های دولتی و همچنین توسعه در سایه استقلال و عدالت اعتقاد دارد.^۱ عصر ما در تشریح این دیدگاه اضافه می‌کند: «چپ... به نوعی اقتصاد مختلط باور دارد. در اقتصاد مزبور بخش دولتی و تعاونی به عنوان اهرمهای مهارکننده منفعت‌طلبی بی‌حد و نحصر بخش خصوصی عمل کرده و مصالح بلندمدت جامعه و منافع اکثریت مردم را تأمین می‌کند.»^۲ در عین حال این جناح چنانکه در بیانیه سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی ایران آمده است به بخش تعاونی توجه ویژه‌ای دارد:

«ما معتقدیم که به منظور حصول هدف‌های نفی استثمار و برقراری عدالت اقتصادی، انگیختگی و افزایش کارآمدی و بازده انسانی در نظام اقتصادی، ایجاد اشتغال و دست‌یابی به توسعه‌ای همه‌جانبه، تحکیم مبانی استقلال و خوداتکایی ملی، استراتژی ملی در اقتصاد کشور باید به سوی نظام تعاونی، معطوف گردد... تعاونی‌ها، سازوکاری است که هم از تبدیل شدن دولت به یک کارفرمای بزرگ و بلامنازع در کشور جلوگیری می‌کند و هم راه حاکمیت سرمایه‌داری و بازار بر اقتصاد کشور را مسدود می‌سازد.»^۳

۵- استفاده از منابع خارجی

این جناح به طور مشروط با استفاده از منابع خارجی موافق است. سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی ایران در بیانیه‌ای در تشریح این موضع می‌نویسد:

«شرط لازم برای بکارگیری منابع خارجی، استفاده بهینه از منابع داخلی و کمبود منابع مزبور جهت اجرای برنامه‌های توسعه ملی است. اما کشوری که

۱. دو هفته‌نامه عصر ما، شماره ۱۳، ۷۴/۱/۳۰، ص ۲

۲. همان، شماره ۱۲، ۷۴/۱/۱۶، ص ۲

۳. همان، شماره ۴۲، ۷۵/۱/۲۹، ص ۲

منابع داخلی خود را صرف هزینه‌های جاری غیر ضروری می‌کند مجاز نیست که حتی برای سرمایه‌گذاری‌های ضروری و مفید نیز به سرمایه و اعتبارات خارجی توسل جوید. اصلاح نظام اداری و دستگاه بوروکراتیک اجزایی دولتی و مدیریت کارآمد با توان بهره‌برداری مطلوب و سازنده از اعتبارات خارجی، شرط ضروری هرگونه وام‌ستانی است. استفاده از منابع خارجی تنها به منظور سرمایه‌گذاری‌های زیربنایی و مولد قابل توجیه است. در هیچ شرایطی اعتبار و سرمایه خارجی نباید نقش تعیین‌کننده در اقتصاد کشور داشته باشد.^۱

خلاصه دیدگاه‌های اقتصادی جناح مجمع روحانیون مبارز و گروه‌های نزدیک به آن

- ۱- مخالفت با خصوصی کردن گسترده واحدهای تولیدی و پذیرش محدود و مشروط آن
- ۲- دخالت دولت در امور اقتصادی
- ۳- دولتی بودن بخش‌های مادر و استراتژیک اقتصاد
- ۴- عدم توانایی مدل اقتصاد بازار برای حل مشکلات اقتصادی ایران
- ۵- اولویت توسعه بعد از استقلال و عدالت اجتماعی
- ۶- اعتقاد به تقویت و گسترش تعاونی‌ها
- ۷- پیشنهاد سیاست خوداتکایی به عنوان الگوی اقتصادی
- ۸- اولویت خوداتکایی کشاورزی
- ۹- توجه به الگوی توسعه صنعتی در درازمدت
- ۱۰- عدالت اجتماعی پس از استقلال مهم‌ترین اولویت است
- ۱۱- اقتصاد مختلط به عنوان مدل مطلوب و تأکید بر بخش‌های دولتی و تعاونی بصورت اهرم‌های مهارکننده بخش خصوصی
- ۱۲- امکان استفاده از منابع خارجی به طور مشروط

۲-۳. دیدگاه‌های فرهنگی جناح مجمع روحانیون مبارز و گروه‌های نزدیک به آن

۱- نظارت بر فعالیت‌های فرهنگی

این جناح از نظارت بر محصولات فرهنگی بعد از انتشار آنها حمایت می‌کند. روزنامه سلام درباره این موضوع می‌نویسد: «باید در دولت آینده اساس ممیزی کتاب بر اعتماد به تولیدکنندگان فرهنگی باشد و باید بر این استوار باشد که ناشرین و نویسندگان کتاب‌خادمین به فرهنگند... ناشرین کتاب نیز می‌توانند مانند مدیران مسوول نشریات مسوول انتشار کتابهای خود باشند و به این ترتیب می‌توان از اساس ممیزی را در مرحله پس از انتشار قرار داد.»^۱

نشریه عصرما نیز در این زمینه می‌نویسد: «در ارتباط با نظارت بر چاپ کتاب‌ها دو سیاست مطرح است. نظارت بر کتاب‌ها قبل از چاپ یا نظارت بر کتاب‌ها بعد از چاپ. نظام حقوقی تنبیهی بهترین روش برای برخورد با متخلفان از... اصول است. الگوی در حال اجرای قانون مطبوعات خود تجربه‌ای مفید... در این زمینه است و آنرا می‌توان بر دیگر عرصه‌های فرهنگی گسترش داد.»^۲ این نشریه در شماره دیگر از سیاست «نظارت کامل و مصداقی قبل از تولید آثار فرهنگی» انتقاد کرد و به جای آن سیاست «تدوین و تصویب ضوابط قانونی و برخورد با متخلفین از طرف قوه قضاییه» را پیشنهاد کرد.

عصرما می‌نویسد: «سیاست تشدید محدودیت‌های قانونی و برخورد مستقیم با مولدان فرهنگی نتیجه‌بخش نبوده است. جناح چپ در عرصه

۱. روزنامه سلام، ۱۷۶/۴/۲۸، ص ۲

۲. دو هفته‌نامه عصرما، شماره ۴۷، ۷۵/۴/۶، ص ۲

فرهنگ... بر اقتدار دولت و آزادی افراد توأمان تأکید داشته و دارد و راه شکوفایی در عرصه فرهنگ، هنر، ادب و... را از جمله منوط به گسترش آزادی‌ها می‌داند. تنها با تولید هرچه بیشتر آثار فرهنگی می‌توان رشد و پویایی جامعه را در عرصه تحولات جهانی تضمین نمود. برای دفاع از حقوق افراد و ایجاد انگیزه برای تولید آثار فرهنگی باید هرچه سریعتر به سمت قانونمند شدن امور، گام برداشته و فضایی ایجاد کنیم تا افرادی که با دین، استقلال، تمامیت ارضی و سربلندی ایران مخالفتی ندارند، بتوانند پا به میان گذارند و با خلق آثار فرهنگی بر مصونیت جامعه بیفزایند.^۱ این جناح همچنین خواستار حمایت دولت از بخش فرهنگ است. بنا به نوشته عصرما: «حذف سرمایه‌گذاری و سوبسید دادن دولت در بخش فرهنگ نه امری ممکن‌الاحصا است و نه واقعیتی مطلوب. بنابراین باید سیاست‌های حمایتی دولت از این بخش فرهنگی به طور بنیادی و اصولی ادامه داشته باشد.»^۲

۲- تهاجم فرهنگی

این جناح معتقد است تهاجم فرهنگی وجود دارد، اما عوامل داخلی را در این امر مؤثرتر می‌داند. بنا به نوشته عصرما: «طیف چپ تهاجم فرهنگی را ناشی از عدم توازن در دادوستد و تولید فرهنگی و وجود نقاط آسیب‌پذیر فرهنگ خودی می‌داند.»^۳ این نشریه برای مقابله با تهاجم فرهنگی راه‌های زیر را پیشنهاد می‌کند.

«برای مقابله با تهاجم فرهنگی در وهله اول باید فقر فرهنگی موجود در

۱. همان، شماره ۲۵، ۷۴/۷/۱۲، ص ۷

۲. دو هفته‌نامه عصرما، شماره ۶، ۷۳/۱۰/۷، ص ۳

۳. همان، شماره ۱۴، ۷۴/۲/۱۳، ص ۲

جامعه را با تولید آثار فراوان در عرصه کتاب، سینما، مطبوعات و... ازین برد و همزمان زمینه‌های عینی انحراف از قبیل بیکاری، عدم امکان ازدواج و... را به حداقل رساند و با کارآمد کردن نظام آموزشی و نهادهای فرهنگی تبلیغاتی دولتی، جامعه را در مسیر آرمانهای نظام جهت داد.^۱ به طور کلی این جناح ریشه ناهنجاری‌های فرهنگی را در عوامل داخلی می‌داند. عصر ما می‌نویسد: «جریان چپ ریشه نارسایی‌ها و ناهنجاریهای فرهنگی را بیشتر در آسیب‌پذیری درونی جستجو می‌کند تا توطئه خارجی.»^۲

به اعتقاد این جناح برای اصلاح امور فرهنگی باید به اوضاع اجتماعی، اقتصادی و سیاسی توجه کرد.

نشریه عصر ما در زمینه مصوبه مجلس مبنی بر ممنوعیت به کارگیری تجهیزات دریافت ماهواره می‌نویسد: «قصدها منفی راههای قانونی و فرهنگی مقابله با ماهواره... نیست... تأکید اصلی ما این است که راه مقابله با ماهواره لزوماً منحصر در شیوه‌های فرهنگی نیست. بلکه باید پیش از آن به نقاط آسیب‌پذیر اجتماعی، اقتصادی و سیاسی که زمینه را برای بروز چنین بحرانهایی، فراهم می‌آورند توجهی در خور داشت... بدون توجه به اوضاع نابسامان اجتماعی، اقتصادی و سیاسی نمی‌توان به اصلاح امور فرهنگی چندان امیدی بست.»^۳ این جناح اگرچه نگرانی تهاجم فرهنگی را دارد اما به تبادل اندیشه‌ها و فرهنگ‌ها و برخورد گزینشی با فرهنگ‌ها توجه دارد. «جریان چپ دغدغه استقلال، توانمندی و حفظ هویت فرهنگ خودی را دارد و... معتقد است اعتلای فکری و فرهنگی در گرو تعاطی افکار و

۱. همان، شماره ۲۵، ۱۳/۷/۷۴، ص ۷

۲. همان، شماره ۱۳، ۱۳/۱/۷۴، ص ۲

۳. همان، شماره ۱، ۲۷/۷/۷۳، ص ۶

دادوستد اندیشه‌ها و فرهنگ‌هاست.»^۱

۳- استراتژی فرهنگی

بنا به آنچه نشریه عصر ما بدان اشاره می‌کند: «استراتژی فرهنگی طیف چپ بر محورهای زیر استوار است:

- اصالت دادن به فرهنگ خودی و محتوی و فرع دانستن ظاهر ضمن توجه به آن

- تأیید تبادل و دادوستد فرهنگی و برخورد گزینشی با فرهنگ‌ها و افکار مختلف

- بهره‌جویی از ابزارها و شیوه‌های مدرن در عرصه فرهنگی

- تفکیک رویکرد فرهنگی و سیاسی از رویکرد اطلاعاتی و امنیتی در عرصه فرهنگ

- احتراز شدید از قشری‌گرایی و تحجر و مبارزه با مظاهر آن

- قانونمند کردن روابط و مناسبات فرهنگی و احتراز از برخوردهای سلیقه‌ای و فردی با ناهنجاریها.»^۲

۱. دو هفته‌نامه عصر ما، شماره ۱۳، ۳۰/۱/۷۴، ص ۲

۲. همان

خلاصه دیدگاه‌های فرهنگی جناح مجمع روحانیون مبارز و گروه‌های نزدیک به آن

- ۱- حمایت از نظارت بر محصولات فرهنگی بعد از انتشار
- ۲- حمایت از تولید هرچه بیشتر آثار فرهنگی
- ۳- تأکید بر اقتدار دولت در عرصه فرهنگی توأم با آزادی افراد
- ۴- مخالفت با برخورد سلیقه‌ای در عرصه فرهنگی
- ۵- حمایت از سرمایه‌گذاری و سوبسید دادن دولت در بخش فرهنگ
- ۶- اهمیت دادن به عوامل داخلی در تهاجم فرهنگی
- ۷- ریشه نارسایی‌ها و ناهنجاری‌های فرهنگی بیشتر در آسیب‌پذیری درونی است تا توطئه خارجی.
- ۸- توجه به اوضاع اجتماعی، اقتصادی و سیاسی برای اصلاح امور فرهنگی
- ۹- توجه به تبادل فرهنگ و اندیشه‌ها و برخورد گزینشی با فرهنگ‌ها
- ۱۰- استفاده از ابزارها و شیوه‌های مدرن در عرصه فرهنگ
- ۱۱- قانونمند بودن مناسبات فرهنگی و خودداری از برخوردهای سلیقه‌ای در این زمینه
- ۱۲- تأکید بر اصالت دادن به فرهنگ خودی

مواضع سیاسی، اقتصادی و فرهنگی جمعیت دفاع از ارزشهای انقلاب اسلامی

۱-۲. دیدگاه‌های سیاسی جمعیت دفاع از ارزشهای انقلاب اسلامی

الف - نگرش به حکومت

۱- ولایت فقیه و رهبری

این گروه ولی فقیه را منصوب از جانب خداوند می‌داند و برای مردم در تعیین وی نقشی قائل نیست. و تنها «مقبولیت مردمی را برای نفوذ حکم فقیه» لازم می‌داند. نشریه ارزشها می‌نویسد:

«مشروعیت ولایت فقیه به انتخاب مردم و انتصاب معصومین از ناحیه خداوند مشروط است و هر دو، جزء لاینفک یکدیگرند. تا فقیه نباشد مشروعیت ندارد حتی با انتخاب مردم و تا انتخاب نشوند یا محل رجوع مردم قرار نگیرند اعمال ولایتشان واجب نیست... مقبولیت مردمی شرط لازم و موجب نفوذ حکم فقیه قلمداد شده است.»^۱ این جمعیت در مرامنامه خود نیز با تأکید بر این که فعلیت ولایت فقیه منوط به رأی مردم است چنین می‌نویسد:

«در عصر غیبت کبرای امام عصر (عج) فعلیت ولایت فقهای واجد شرایط رهبری، منوط به رجوع و رأی مردم یا نمایندگان منتخب مردم است.»^۲ محمد

۱. هفته‌نامه ارزشها، شماره ۱۴، ۲۵/۱/۷۶، ص ۵

۲. مرامنامه جمعیت دفاع از ارزشهای انقلاب اسلامی، فصل اول

محمدی ری شهری دبیر کل جمعیت دفاع از ارزشهای انقلاب اسلامی می‌گوید: «ولایت فقیه در واقع ادامه حکومت انبیای الهی و پیشوایان معصوم علیهما السلام است.»^۱ و در چارچوب این اعتقاد، جمعیت دفاع از ارزشها در رهنمود تشکیلاتی به اعضا و هواداران خود بر این که «ولایت فقیه نیابت امام عصر» می‌باشد، تأکید کرده است.^۲

این گروه ولئی فقیه را فراتر از قانون اساسی می‌داند. احمد پورنجاتی مسؤول دفتر سیاسی جمعیت دفاع از ارزشهای انقلاب اسلامی می‌گوید: «ما با محدود کردن اختیارات ولی فقیه مخالفیم.»^۳ چه آنکه «ولئی فقیه در شرایط اضطراری یا ضروری یا مصلحتی [می‌تواند] فراتر از اختیاراتی که در اصل ۱۱۰ قانون اساسی به آنها اشاره شده است، اعمال ولایت کند.»^۴

این گروه با توجه به این که ولی فقیه را منتخب از جانب معصومین می‌داند و به نقشی فراتر از قانون اساسی برای رهبری اعتقاد دارد، هاله تقدیسی برای رهبر قائل است. بنا به نوشته پورنجاتی در نشریه ارزشها «تقدیس مردم نسبت به رهبری نه تنها منافاتی با قانونمداری در جامعه ندارد بلکه تضمین مستحکم و اطمینان بخش آن نیز خواهد بود. علاوه بر این موجب می‌شود ارزشهای متبلور در مواضع و رفتار رهبری درونی شده... و در کنش اجتماعی مردم... جریان پیدا کند.»^۵ سپس می‌افزاید: «عمل صالح به مفهوم اقدام متناسب با مقتضیات است و با معیار حق که در بیان رهبری امت تبلور می‌یابد، سنجیده

۱. ماهنامه صبح، شماره ۶۹، اردیبهشت ۷۶، ص ۱۳

۲. هفته‌نامه ارزشها، شماره ۱۳، ۷۶/۱/۱۸

۳. هفته‌نامه ارزشها، ویژه انتخابات، ۷۶/۲/۳۹، ص ۳

۴. همان، شماره ۱۵، ۷۶/۳/۲، ۵

۵. همان، شماره ۸، ۷۵/۱۱/۱۵، ص ۵

می‌شود.^۱

گروه مذکور برای رأی مردم تا آنجا احترام قائل است که «با نیاز واقعی آن در تضاد نباشد اگرچه این جمعیت مشخص نکرده که تشخیص این «نیاز واقعی» به عهده چه کسی است اما به نظر می‌رسد از نظر آنها زمامداران حکومت اسلامی این مسوولیت را عهده‌دار خواهند بود. محمدی ری‌شهری در این باره می‌گوید: «در اسلام خواست مردم تا آنجا محترم است که با نیاز واقعی آنان در تضاد نباشد و امانت‌داری حکومت اسلامی ایجاب می‌کند که نیازهای واقعی مردم را تأمین کند... یکی از تفاوت‌های ریشه‌ای حکومت اسلامی با دمکراسی غربی این است که در دمکراسی خواست مردم هرچه باشد حتی اگر به زیان نیازهای واقعی آنها باشد پذیرفته می‌شود، ولی در نظام اسلامی نیازهای واقعی مردم ملاک عمل است.»^۲ وی در جای دیگری تأکید کرده که اسلام توصیه می‌کند ارزشها باید اجرا شود حتی اگر اکثریت با آن مخالفت کنند. «آنچه اسلام توصیه می‌کند این است که انسان باید طرفدار ارزشها باشد و آن را در زندگی فردی، خانوادگی و اجتماعی خودش پیاده کند، هرچند اکثریت با ارزشها مخالفت کنند.»^۳

این گروه آنجا که مردم رأی می‌دهند، به آنها توصیه می‌کند دیدگاه‌های نامزدها را با «منویات رهبری و منافع نظام» بسنجند: «این مردمندها باید نظرات کاندیداها و دیدگاههای جناحهای سیاسی را ارزیابی کنند و هرکدام از آنها را با منویات و منافع نظام همسو ندیدند، بر آن مهر بطلان بزنند.»^۴ بنا بر

۱. همان، شماره ۶، ۱۵/۱۰/۷۵، ص ۱

۲. روزنامه اطلاعات، ۵/۱۲/۷۵، ص ۲

۳. هفته‌نامه ارزشها، شماره ۱، مهر ۷۵، ص ۱۳

۴. هفته‌نامه ارزشها، شماره ۱۳، ۱۸/۱/۷۶، ص ۵

این از نظر این گروه مبنای مشروعیت نظام را رهبری تشکیل می‌دهد «رهبری محور وحدت نظام و مبنای مشروعیت آن است.»^۱

این گروه همچنین معتقد است اداره حکومت و جامعه می‌بایست مبتنی بر احکام دین باشد. محمد ری‌شهری در این مورد می‌گوید: «دین همانطور که کلیات مسائل ارزشی را بیان داشته، در جزئیات هم وارد شده و در مورد تمام برنامه‌هایی که تکامل انسانی منوط به آن است، حکم دارد. هیچ موضوعی نیست جزئی یا کلی - مگر این که اسلام درباره آن حکم دارد. یعنی این‌گونه نیست که بگوییم اسلام صرفاً در کلیات ارزشها اظهار نظر کرده و در جزئیات نه. در تمام حوادثی که برای یک انسان یا یک جامعه انسانی ممکن است پیش آید اسلام حکم دارد و مشخص کرده است که راه ارزش کدام و راه ضد ارزش کدام است.»^۲ وی در جایی دیگر می‌گوید: «در حکومت‌های دینی اگر دین و ارزشهای متعالی اسلام... تحقق نیابند، نیازهای مادی و معنوی جامعه تأمین نخواهد شد.»^۳

۲- احزاب

جمعیت دفاع از ارزشها معتقد به فعالیت تشکیلات سیاسی است و تعدد احزاب را می‌پذیرد اما تعددی که بتوان مجموعه آنها را در قالب حزب الله قرار داد. فعالیت احزاب از دیدگاه این جناح مشروط به شرایط زیر است:

۱- قانون اساسی را قبول داشته باشند.

۲- رهبری را قبول داشته باشند.

۱. همان

۲. همان، شماره ۱، مهر ۷۵، ص ۱۲

۳. همان، شماره ۱۰، ۱۳/۱۲/۷۵، ص ۶

۳- از اصول اسلام عدول نکنند.

اکنون به نکاتی از مواضع این گروه در زمینه فعالیت احزاب اشاره می‌شود. جمعیت دفاع از ارزشهای انقلاب اسلامی در نشریه خود کثرت‌گرایی سیاسی را به طور صریح رد کرده، می‌نویسد: «گرایش کثرت‌گرایی سیاسی در جامعه پیروی از اصول لیبرالیزم سیاسی است. به این معنا که باید شرایط سیاسی جامعه بگونه‌ای تغییر یابد که امکان فعالیت آزاد صاحبان هر اندیشه و تفکری فارغ از مرزبندیهای اعتقادی و سیاسی فراهم آید. کثرت‌گرایی سیاسی بر آن است که بسیاری از مرزبندیهای سیاسی کنونی در جامعه، بی‌منطق و غیرموجه است و بنابراین باید عرضه و ترویج اندیشه‌های سیاسی مختلف اگر به لحاظ اعتقادی با مبانی و اصول ارزشی نظام نیز در منافات باشند، مجاز شناخته شود.»^۱ محمدی‌ری شهری در مصاحبه‌ای با بیان این مطلب که در جامعه اسلامی هواداران باطل اجازه تبلیغ دیدگاههای خود را ندارند می‌گوید: «در جامعه اسلامی کسی حق ندارد که عقاید باطل را که ضدارزش محسوب می‌شوند به خورد دیگران بدهد ولی خودش می‌تواند اعتقاد خاص خود را داشته باشد.»^۲

به اعتقاد این گروه گروه‌های مختلف می‌توانند در چهارچوب حزب الله فعالیت کنند. بنا به گفته محمدی‌ری شهری «در اسلام و قرآن یک حزب بیشتر مطرح نیست و آن حزب خداست. ولی در این چهارچوب ممکن است احزاب و گروههای متعددی تحقق پیدا کنند. ولی سلیقه و روششان در اجرای امور متفاوت باشد.»^۳ بنا بر این اعتقاد همه احزاب می‌بایست در مجموع در

۱. هفته‌نامه ارزشها، شماره ۱، مهر ۷۵، ص ۲

۲. همان، ص ۱۹

۳. روزنامه اطلاعات، ۹/۱۰/۷۵، ص ۳

قالب «حزب الله» باشند. بنابراین صرفاً فعالیت شکل‌های سیاسی مختلف که مورد قبول مردم و رهبری باشند، ضروری است. محمد ری شهری در این باره می‌گوید: «حزب به مفهوم رسمی آن در جوامع دیگر مفهوم دارد در جامعه اسلامی ما مفهوم ندارد. در اسلام یک حزب مطرح است و آن حزب الله. مبانی اصولی حزب خدا یکی است و غیرقابل تغییر. از حزب الله که بگذریم قرآن همه احزاب را حزب شیطان می‌نامند. آنچه تشکل سیاسی در یک نظام اسلامی نامیده می‌شود در راستای بهتر اداره کردن کشور است. در نظام اسلامی تشکل‌های سیاسی متعدد که مورد قبول مردم و رهبری باشند، ضروری است.»^۱

با این وجود گروه مذکور تنوع و تکثر را در درون نظام می‌پذیرد و محمدی ری شهری دبیر کل آن در گفتگویی بر استفاده از سلیقه‌های گوناگون تأکید کرده می‌گوید: «ما معتقدیم در چهارچوب نظام و ولایت فقیه و ارزشهای انقلاب همه نیروها با همه سلیقه‌های متفاوتی که دارند، استفاده شود و همه آنها به کار گرفته شوند... هرگونه برخورد حذفی با نیروهای اصیل انقلاب... برخلاف مصالح نظام است.»^۲ جمعیت دفاع از ارزشها با اعتقاد به چنین دیدگاهی از به وجود آمدن احزاب حمایت می‌کند و روح‌الله حسینیان قائم مقام آن می‌گوید: «وقتی ما قائل به جمهوریت اسلامی شدیم قطعاً این حکومت یک سری لوازمی دارد که باید به دنبال خودش بیاید اگر آنها نباشد جمهوریت تحقق پیدا نمی‌کند و آن به وجود آمدن احزاب است.»^۳ این جمعیت در بیانیه‌ای از فعالیت «سلیقه‌های سیاسی متفاوت و حتی متضاد»

۱. همان، ۳/۱۲/۷۴، ص ۱۲

۲. همان

۳. همان، ۱۶/۱۰/۷۵، ص ۱۲

مشروط به این که از «اصول اسلام عدول نکرده باشند» استقبال کرده، می‌گوید: «ما بر این باوریم که سلیقه‌های متفاوت و حتی متضاد مادام که از اصول و مبانی اسلام و انقلاب عدول نکرده باشند، نه فقط آسیب‌رسان نیستند، بلکه حضور و مشارکت آنها در عرصه سیاسی کشور ضروری بوده و می‌تواند عامل مؤثری در تضارب‌آرا باشد.»^۱

۳- آزادی

همان‌طور که در تشریح مواضع جمعیت درباره احزاب مشخص شد، این گروه تکثر را در درون نظام می‌پذیرد. در این چهارچوب جمعیت دفاع از ارزشها معتقد است هرکس آزاد است دیدگاه‌های خود را مطرح کند. محمد محمدی ری‌شهری در این باره می‌گوید: «در چهارچوب نظام... هرکس آزاد است فکر و سلیقه خود را داشته باشد. هرکس طرفدار بیشتری پیدا کرد، بیاید و مملکت را اداره کند.»^۲ نشریه ارزشها نیز در مقاله‌ای بر لزوم نهادینه شدن آزادی در جامعه تأکید ورزیده، می‌نویسد: «آزادی گرانقدرترین موهبت انقلاب اسلامی به شمار می‌آید که به گونه‌ای بی‌دریغ مردم ما از آن بهره‌مند شده‌اند... هرچند نباید برخی کاستیها را در این زمینه نادیده بگیریم. هنوز حدود و قانونمندیهای موردنیاز به گونه‌ای کارآمد و همه‌جانبه برای تکوین و تحکیم نهاد آزادی فراهم نگردیده است.»^۳ محمدی ری‌شهری نیز در سخنانی بر محدود نکردن انتشار اخبار در جامعه تأکید کرده، می‌گوید: «مردم باید در جریان همه مسائل کشور قرار گیرند و محدود و محصور کردن اخبار

۱. بیانیه شماره ۱ جمعیت دفاع از ارزشهای انقلاب اسلامی

۲. هفته‌نامه ارزشها، شماره ۲، آبان ۷۵، ص ۸

۳. همان، شماره ۸، ۷۵/۱۱/۱۵، ص ۵

مشکلی را حل نمی‌کند. همه باید با توضیح کافی در مورد صحت و سقم اخبار، به اطلاعات و اخبار دسترسی داشته باشند.^۱ وی در سخنان دیگری بر ضرورت وجود انتقادات سازنده در مطبوعات تأکید کرده، می‌گوید: «انتقاد سازنده در مطبوعات به حفظ سلامت دستگاه‌های مختلف نظام کمک می‌کند و از وسایل ارتباط جمعی کشور انتظار می‌رود در فضایی سالم و آزاد، عملکرد دستگاه‌های اجرایی، قضایی و مقننه را نقد کنند.»^۲ ری شهری در برنامه‌های خود برای ریاست جمهوری با تأکید بر حمایت از آزادی بیان و انتقادات سازنده می‌گوید: «برای این منظور بایستی در زمینه‌های زیر اقدام شود:

- ۱- نظام اطلاع‌رسانی اصلاح شود.
 - ۲- از خود سانسوری خبری پرهیز شود.
 - ۳- از نشر افکار و اندیشه‌های مختلف دفاع شود.
 - ۴- از مطبوعات و نشریات و حقوق صنفی آنان حمایت شود.
 - ۵- در ترویج فرهنگ انتقاد سازنده تلاش گردد.^۳
- ۴- مشارکت سیاسی

این گروه بر مشارکت سیاسی مردم تأکید دارد و انتخابات را بارزترین مظهر مشارکت سیاسی مردم می‌داند. نشریه ارزشها در این زمینه می‌نویسد: «یکی از آثار مهم مشارکت سیاسی، آموزش و تمرین عمومی برای حفظ و توسعه مصالح ملی است. مردم در فرآیند مشارکت سیاسی به تدریج

۱. روزنامه سلام، ۷۵/۱۲/۱۹، ص ۳

۲. روزنامه اطلاعات، ۷۵/۱۰/۸، ص ۳

۳. هفته‌نامه ارزشها، شماره ۱۹، ۷۶/۲/۲۹، ص ۱۱

می‌آموزند که منافع آنها در طول مصالح عمومی کشور قرار دارد و هیچ‌کس نباید حساب منافع خود را از سرنوشت جامعه مستقل بپندارد. انتخابات در حقیقت بارزترین مظهر مشارکت سیاسی مردم در تدبیر مقدرات اجتماعی است و هرچه روند سالم‌تری داشته باشد، احساس نقش‌آفرینی مردم در این فرآیند مشارکت، قوی‌تر و جدی‌تر می‌شود.^۱ این نشریه در جای دیگر بر فراهم کردن زمینه برای مشارکت مردم در تحولات سیاسی تأکید کرده، می‌نویسد: «اینک در عصری بسر می‌بریم که نقش مردم در قالب واحدهای دولتی و بخش خصوصی و مانند اینها در تعیین سرنوشت جامعه چند برابر از پیش‌افزون و مهم‌گشته است. بنابراین باید در افزایش تسهیلات این مشارکت کوشا بود. براین اساس احزاب سیاسی چندگانه با رقابت خویش در قالب قانون و مبارزات دموکراتیک، نشاط و شوق و فضای پرتحرکی برای مشارکت سیاسی جامعه در سرنوشت خویش فراهم می‌نمایند. مشارکتی که توسعه و ترقی و رشد جامعه به سوی اهداف مادی و معنوی را میسر می‌سازد.»^۲

۵- صدور انقلاب

جمعیت دفاع از ارزشها از صدور انقلاب حمایت می‌کند. و به شدت از کسانی که در سیاست خارجی رویه اعتدال را در پیش گرفته‌اند، انتقاد می‌کند: «سازش و مدارا با جهان‌خواران و معامله با آنان بر سر مصالح ستمدیدگان بطور مشخص در قضیه فلسطین و در یک کلام انزوای انگیزه انقلابی و اندیشه بسیجی تحت عنوان فریبنده همزیستی بین‌المللی یا مدارای مدنی، ردپای افراد و جریان‌هایی است که استحاله انقلاب و بازگرداندن وابستگی همه جانبه

۱. همان، شماره ۲۲، ۱۹/۳/۷۶، ص ۳

۲. همان، شماره ۱۴، ۲۵/۱/۷۶، ص ۱۱

ملت را دنبال می‌کنند.^۱ همچنین نشریه ارزشها نیز در این باره می‌نویسد: «انقلاب اسلامی بر آن است که... از حقوق و منافع ملل مستضعف دفاع کند و آنها را نسبت به سرمایه‌های ملی خود، آگاه نماید و در بسیاری از موارد عملاً به آنان یاری رساند.»^۲ این نشریه در جای دیگری بر گسترش اندیشه انقلاب اسلامی تأکید کرده، و: «تجدیدنظر در خط‌مشی سیاست خارجی و آغاز یک حرکت تهاجمی در راستای گسترش اندیشه انقلاب اسلامی» را مورد تأکید قرار داد.^۳ و اضافه می‌کند که «انقلاب اسلامی در جهت استیفای حقوق ملت‌های مستضعف عالم» است.^۴ ارزشها در مقاله‌ای با اهمیت دادن به گسترش انقلاب در چهارچوب نظام، با نظریه «تفکیک نظام از انقلاب» مخالفت کرده و می‌نویسد: براساس این نظریه برای این که نظام بتواند در چهارچوب عرف و ضوابط بین‌المللی به موجودیت خود ادامه دهد و از پیامدهای سیاسی و غیرسیاسی مواضع انقلابی در امان باشد، بهتر است نظام از طریق مجاری رسمی و براساس موازین بین‌المللی با سایر کشورها ارتباط داشته باشد و انقلاب نیز راه خودش را در جهت توسعه آرمانهای انقلاب اسلامی، در پیش گیرد. هیچ‌یک از این دو نیز مزاحم دیگری نباشد و بار مسؤلیت‌های هر یک بر دوش خودش باشد. به نظر ما این دیدگاهها بسیار خطرناک و حتی غیرموجه است... تفکیک نظام از انقلاب نتیجه‌ای جز استحاله نظام و منزوی شدن انقلاب نخواهد داشت. انقلاب باید در گستره نظام، توسعه و تحکیم پیدا کند

۱. بیانیه شماره ۱ جمعیت دفاع از ارزشهای انقلاب اسلامی

۲. هفته‌نامه ارزشها، شماره ۲، آبان ۷۵، ص. ۵

۳. همان، شماره ۳، ۱/۹/۷۵، ص ۱

۴. همان، شماره ۷، ۱/۱۱/۷۵، ص ۵

وگرنه به یک آرمان دست‌نیافتنی مبدل خواهد شد.^۱

محمدی ری شهری در مصاحبه‌ای ایران را به عنوان ام‌القرای جهان اسلام مطرح کرد و بر حمایت از حرکت‌های آزادی‌بخش در جهان تأکید نمود: «ایران اسلامی به عنوان ام‌القرای جهان اسلامی باید از حرکت‌های اسلامی در سراسر جهان و نهضت‌های مردمی در مقابله با نظام‌های دیکتاتوری حاکم بر کشورها حمایت کند.»^۲

۶- آرمان‌گرایی

روح‌الله حسینیان در گفتگویی با تأکید بر آرمان‌گرا بودن این جمعیت می‌گوید: «ما برای... آرمان‌گرایی، انقلاب اسلامی کردیم و انقلاب اسلامی نطفه اصلی‌اش با چنین روحیه و آرمان‌خواهی شکل گرفت، به قدرت رسید و تداوم یافت. بنابراین ما (جمعیت دفاع) در دفاع از این آرمان‌گرایی وارد صحنه شدیم و می‌توانیم بگوییم که مشخصه اصلی جمعیت... همان آرمان‌خواهی است که پیام انقلاب، خلاصه و عصاره انقلاب را در آن می‌بینیم.»^۳

احمد پورنجاتی نیز در مصاحبه‌ای ضمن رد عمل‌گرایی بر آرمان‌گرا بودن جمعیت تأکید کرده، می‌گوید: «دیدگاه‌های ما بنیاد آرمانی دارند ما به هیچ‌وجه به عمل‌گرایی بی‌هدف معتقد نبوده و ضامن اجرای اهداف و مقاصد که با دیدگاه‌های اصولی، سازگار نیستند، نیستیم.»^۴

محمدی ری شهری نیز در گفتگویی بر آرمان‌گرا بودن این گروه تأکید کرده،

۱. همان، شماره ۸، ۷۵/۱۱/۱۵، ص ۵

۲. روزنامه کیهان، ۷۶/۲/۲۹، ص ۷

۳. روزنامه اطلاعات، ۷۵/۱۰/۱۶، ص ۱۲

۴. هفته‌نامه ارزشها، شماره ۱۹، ۷۶/۲/۲۹، ص ۹

می‌گوید: «جمعیت دفاع از ارزشهای انقلاب اسلامی جریانی صد در صد آرمانی و مدافع تحقق ارزشهای الهی و انقلابی است.»^۱

ب - دیدگاه‌ها در سیاست خارجی

۱- اصول سیاست خارجی

به اعتقاد این گروه، جمهوری اسلامی ایران در سیاست خارجی باید به ارزشها و آرمان‌های انقلاب اسلامی توجه داشته باشد. این جناح نظم موجود جهانی را نمی‌پذیرد و «بر تغییر نظم بین‌المللی کنونی» و برخورد انقلابی در سیاست خارجی تأکید دارد.^۲ محمدی‌ری‌شهری در مصاحبه‌ای در این باره می‌گوید: «ما هرگونه برخورد منفعلانه و مماشات گونه با بیگانگان بویژه نمایندگان دولتهای اروپایی را به شدت تقبیح می‌کنیم و آن را نشانه ضعف فکری و عقیدتی می‌دانیم. نرمش نشان دادن در مذاکرات سیاسی برای بدست آوردن دل بیگانگان از نظر ما خیانت به آرمانها و ارزشهاست... در روابط خارجی جمهوری اسلامی ایران، توسعه مناسبات با کشورهای همسایه و برقراری یک رابطه منطقی با آنان اولویت اول را دارد و در مرحله بعد به تحکیم و توسعه مناسبات ایران با کشورهای اسلامی در هر نقطه‌ای از جهان باید اهمیت بدهیم. ما نباید بازار داخلی را صرفاً به مناسبات بازرگانی خود با اروپا متکی کنیم زیرا غرب همچنان به سیاستهای استعماری خود ادامه می‌دهد و ما نمی‌توانیم به دولتهای غربی برای داشتن یک ارتباط پایدار و مطمئن اعتماد کنیم. جمهوری اسلامی ایران باید نگاه خود را از اروپا به سوی

۱. ماهنامه صبح، شماره ۴۶، ۷۴/۱۲/۸

۲. هفته‌نامه ارزشها، شماره ۱۰، ۷۵/۱۲/۱۳، ص ۴

کشورهای بزرگ و قابل اعتماد در آمریکای جنوبی، آفریقا، آسیای مرکزی و جنوب شرقی آسیا برگرداند و حجم مراودات سیاسی و معاملات اقتصادی و بازرگانی خود را با کشورهای اروپایی به شدت کاهش دهد.^۱

ری شهری در برنامه‌های خود برای انتخابات ریاست جمهوری بر «ایجاد تمدن نوین اسلامی» تأکید کرده، می‌گوید: «سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران برخاسته از روح استقلال‌طلبی و استکبار ستیزی انقلاب اسلامی است که هرگونه سلطه‌جویی و سلطه‌پذیری را نفی کرده است و بایستی در راستای تعالی جوامع بشری و گسترش فرهنگ و ارزشهای اسلام ناب با هدف ایجاد تمدن نوین اسلامی تلاش کنیم... تأکید بر ارزشهای اسلامی و رعایت احترام و حقوق متقابل در مناسبات و تصمیم‌گیریهای سیاسی در صحنه بین‌المللی بایستی مبنای دیپلماسی کشور باشد. همچنین بایستی برقراری و توسعه و تحکیم روابط با کلیه کشورهای غیرمعاند، با اولویت ملل مسلمان، همسایه و غیرمتعهد براساس احترام و منافع متقابل باشد.»^۲

۲- روابط با آمریکا

این گروه هرگونه رابطه با آمریکا را رد می‌کند و هدف انقلاب اسلامی را «نابودی نظام تجاوزگر آمریکا» می‌داند. نشریه ارزشها در این زمینه می‌نویسد: «رابطه جمهوری اسلامی ایران با رژیم آمریکا رابطه دو کشوری نیست که صرفاً اختلافاتی با هم دارند، بلکه مسئله یک انقلاب است که اساساً موجودیت نظام سلطه را بر نمی‌تابد و بنابراین با رژیم تجاوزگر کنونی آمریکا تضاد ذاتی دارد. آمریکا در پی توسعه حوزه نفوذ خود بر منابع اقتصادی

۱. روزنامه کیهان، ۷۶/۲/۲۸، ص ۷

۲. هفته‌نامه ارزشها، شماره ۱۹، ۷۶/۲/۲۹، ص ۱۱

جهان سوم است و انقلاب اسلامی در جهت استیفای حقوق ملت‌های مستضعف عالم. چگونه این دو نظام می‌توانند مسائل خود را حل و فصل کنند؟... انقلاب اسلامی... هدفی جز نابودی نظام تجاوزگر آمریکا ندارد.^۱ احمد پورنجاتی نیز در سخنانی هرگونه رابطه با آمریکا را رد کرده و خواستار برنامه‌ریزی در راستای عدم رابطه با آمریکا شد. «هرگونه مماشات و زمینه‌سازی برای تنش‌زدایی از روابط ایران و آمریکا، خیانت به آرمان‌های انقلاب اسلامی است. نظام استکباری و افزون‌طلب ماهیتاً در تضاد با اساس انقلاب اسلامی است. ما هرگونه ارتباطی را با دولت آمریکا غیرقابل قبول می‌دانیم و با آن مبارزه می‌کنیم و به عنوان یک رویکرد استراتژیک، اعتقاد داریم که برنامه‌ریزی دو کشور باید براساس عدم رابطه با آمریکا انجام شود.»^۲

جمعیت دفاع از ارزش‌های انقلاب اسلامی در مرامنامه خود نیز بر مقابله با سیاست‌های آمریکا تأکید کرده است. «سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران پیوسته باید با سیاست‌های توسعه‌طلبانه و زیاده‌خواهانه قدرت‌های استکباری به ویژه آمریکا مقابله کند.»^۳

۱. همان، شماره ۱۰، ۱۳/۱۲/۷۵، ص ۴

۲. همان، ویژه انتخابات، ۷۶/۲/۲۴، ص ۲

۳. مرامنامه جمعیت دفاع از ارزش‌های انقلاب اسلامی، فصل چهارم

خلاصه دیدگاه‌های سیاسی جمعیت دفاع از ارزشهای انقلاب اسلامی

- ۱- ولی فقیه منصوب از جانب خداست. مقبولیت مردمی برای نفوذ حکم ولی فقیه لازم می‌باشد.
- ۲- اختیارات ولی فقیه فراتر از قانون اساسی است.
- ۳- اعتقاد به شمول سیاسی نظام نسبت به تمامی نیروها و جریان‌های سیاسی معتقد به نظام.
- ۴- اعتقاد به امکان و ضرورت فعالیت متشکل سیاسی در چهارچوب ولایت فقیه و قانون اساسی.
- ۵- احزاب نباید از اصول اسلام عدول کنند.
- ۶- اعتقاد به تعاطی و تعامل اندیشه‌ای در عرصه سیاسی جامعه در چهارچوب نظام، ولایت فقیه و ارزشهای انقلاب.
- ۷- تنوع و تکثر در درون نظام مورد قبول است.
- ۸- افراد و احزاب در چهارچوب ولایت فقیه و نظام برای طرح دیدگاه‌های خود آزاد هستند.
- ۹- این گروه از صدور انقلاب حمایت می‌کند.
- ۱۰- این گروه رابطه با آمریکا را رد می‌کند.
- ۱۱- این گروه عملگرایی را رد و بر آرمان‌گرایی تأکید می‌کند.

۲-۲. دیدگاه‌های اقتصادی جمعیت دفاع از ارزشهای

انقلاب اسلامی

۱- خصوصی‌سازی

این گروه با انحصار اقتصادی در دست دولت مخالف است، اما از خصوصی‌سازی به صورتی که واحدها به گروهی که توانایی مالی دارند، واگذار شود، حمایت نمی‌کند و خواستار اتخاذ تدابیری برای واگذاری آنها به عامه مردم است. احمد پورنجائی می‌گوید: «خصوصی‌سازی باید در جهت گسترش تعاونیهای مردمی و تعدیل ثروت به نفع طبقات مستضعف باشد. بنابراین نمی‌توان اجازه داد که خصوصی‌سازی در جهت شکل‌گیری انحصارات برای افراد معدود به کار افتد و یا به ایجاد شرکت‌هایی که در ماهیت، کانونهای اقتصادی فاسدی به شمار می‌روند، بیانجامد.»^۱ محمدی‌ری شهری نیز در همین زمینه می‌گوید: «گرفتن انحصار از دست دولت و سپردن آن به دست افراد خاص، مشکل اقتصادی کشور را حل نمی‌کند و این امر به ایجاد تعادل اقتصادی در جامعه منجر نخواهد شد... بخشهای دولتی، تعاونی و خصوصی نقش مکمل یکدیگر را دارند... انحصار در مسائل اقتصادی باید از دولت به مردم منتقل شود و برای این منظور، دولت باید زمینه‌های لازم را برای سازماندهی قشر مستضعف جامعه در تعاونی‌های تولید و توزیع فراهم آورد.»^۲

جمعیت دفاع از ارزشهای انقلاب اسلامی در بیانیه‌ای می‌نویسد: «اقتصاد ملی هنگامی به ثمر خواهد رسید که مبتنی بر شکوفایی تولید ملی باشد و ضمن

۱. روزنامه اطلاعات، ۱۲/۱۰/۷۵، ص ۳

۲. همان، ۸/۱۲/۷۵، ص ۲

مشارکت واقعی مردم از ظهور انحصارات در بخش خصوصی جلوگیری کند.^۱ در این زمینه محمدی ری شهری می‌گوید: «اگر انحصار را از دست دولت درآوریم و آن را به قشر خاصی منتقل کنیم در حقیقت کاری برای مردم انجام نداده‌ایم. زیرا عامه مردم باید بتوانند از اقتصاد آزاد دولت بهره‌مند شوند.»^۲ محمد شریعتمداری عضو هیأت موسس جمعیت دفاع از ارزشها نیز برای مشارکت عامه مردم در اقتصاد «مکانیزم تعاونی» را پیشنهاد می‌کند.^۳

این گروه همچنین با سیاست تعدیل مخالف است، در این زمینه محمدی ری شهری می‌گوید: «سیاست تعدیل فقط در ۱۷ کشور جواب داده است که آن هم با نوعی دیکتاتوری همراه بوده است.»^۴ واگذاری صنایع سنگین به بخش خصوصی هم از نظر این گروه مردود است. پورنجاتی در این باره می‌گوید: «ما با حراج و واگذاری بی‌رویه صنایع سنگین به بخش خصوصی شدیداً مخالفیم و تبدیل فعالیتها از بخش دولتی را حداکثر به بخش تعاونی مجاز می‌دانیم و معتقدیم که با... سرمایه‌دار بخش خصوصی باید به صورت جدی برخورد شود.»^۵

۲- توسعه

این گروه بر توسعه مبتنی بر ارزشها تأکید دارد. براساس دیدگاه آنها، ارزشها بر توسعه اولویت دارد. درباره این موضوع محمدی ری شهری چنین اظهارنظر می‌کند: «اگر از ارزشها دفاع کنیم به... توسعه هم می‌رسیم ولی با

۱. بیانیه شماره ۱ جمعیت دفاع از ارزشهای انقلاب اسلامی

۲. هفته‌نامه ارزشها، ویژه انتخابات، ۷۶/۲/۲۴، ص ۴

۳. همان، شماره ۱۵، ۷۶/۲/۱، ص ۹

۴. دو هفته‌نامه عصرما، شماره ۶۶، ۷۶/۱/۲۳، ص ۷

۵. هفته‌نامه ارزشها، شماره ۱۱، ۷۴/۱۲/۲۰، ص ۲

پینگیری توسعه به ارزشها نمی‌رسیم.^۱ براساس این دیدگاه جمعیت دفاع ضمن بیانیه‌ای مدل‌های اقتصادی بازار آزاد، متمرکز و سنتی را رد کرده، می‌گوید: «همان‌گونه که مدل توسعه جوامع به اصطلاح توسعه‌یافته، چه غربی و چه غربگرا، نمی‌تواند الگوی مطلوب می‌باشد، راه‌حلهای شعارگونه متعلق به الگوی توسعه اقتصاد متمرکز دولتی از قبیل آنچه در بلوک شرق سابق وجود داشت و همچنین راه‌حلهای و توصیه‌های اقتصادی متعلق به دوران قاجار نیز مشکل‌گشای اقتصاد ما نیست.»^۲ این گروه مدل اقتصادی خاصی را برای دستیابی به توسعه اقتصادی پیشنهاد نمی‌کند. «به نظر ما نه تثبیت مطلق و نه تعدیل مطلق هیچ‌کدام صحیح نیست و باید طبق قانون اساسی در چهارچوب رهنمودهای مقام معظم رهبری عمل شود تا به یک برنامه مشخص برای توسعه کشور برسیم.»^۳

۳- الگوی اقتصادی

این گروه از الگوی «خوداتکایی اقتصادی» و «خودکفایی» حمایت می‌کند و آنرا برای دستیابی به استقلال ضروری می‌داند. نشریه ارزشها در این باره می‌نویسد: «گرچه مفهوم استقلال اقتصادی قطع رابطه اقتصادی با دنیای خارج و درونگرایی در صحنه اقتصاد بین‌الملل نیست، اما در مجموع خوداتکایی اقتصادی را باید یکی از ارکان اساسی استقلال تلقی کرد.»^۴ و در ادامه تأکید می‌کند: «الان... اگر قدری به ما فشار بیاید، از این جهت می‌تواند مقدمه استقلال علمی و صنعتی و متکی شدن ما به خودمان شود و این خود یک

۱. ماهنامه صبح، شماره ۴۷، ۱۵/۱۲/۷۴، ص ۸

۲. بیانیه شماره ۱ جمعیت دفاع از ارزشهای انقلاب اسلامی

۳. هفته‌نامه ارزشها، شماره ۲، آبان ۷۵، ص ۹

۴. هفته‌نامه ارزشها، شماره ۸، ۱۵/۱۱/۷۵، ص ۵

ارزش الهی است که ما بتوانیم با اتکای به خود، نه تنها به تمامی آنچه غریبه‌ها دست یافته‌اند، برسیم بلکه از این مرحله نیز فراتر رویم.^۱

جمعیت دفاع از ارزشهای انقلاب اسلامی همچنین در بیانیه‌ای بر سیاست «استغنائی اقتصادی» تأکید کرده، می‌گوید: «اگر نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران از اصلی‌ترین ویژگی‌های ذاتی خود، یعنی دین‌مداری، خدامحوری، اصولگرایی، استکبار ستیزی، آزادمنشی، عدالت‌جویی، نفی حاکمیت سرمایه، استغنائی اقتصادی حول محور تولید ملی... دست برمی‌داشت به یقین بسیاری از مشکلات و محدودیت‌ها را پیش روی نداشت.»^۲ روح‌الله حسینیان نیز بر رسیدن به خودکفایی اقتصادی تأکید نموده و می‌گوید: «اگر ما... سیاست خودکفایی و استقلال اقتصادی را در پیش بگیریم و برای تولید بیشتر سرمایه‌گذاری کنیم، چون انقلاب ما دارای پیامی انقلابی است و هر روزه ما ممکن است با یک مشکل خارجی مواجه شویم، لذا دولت بعدی باید برای خودکفایی، برنامه‌ریزی و عمل کند.»^۳ همچنین محمدی‌ری شهری نیز با تأکید بر سیاست «متکی بودن به خود» می‌گوید: «این ارزش نیست که ما جیره‌خوار صنعت غرب باشیم، جامعه اسلامی باید متکی به خود باشد.»^۴

۴- استفاده از منابع خارجی

این گروه به طور کلی استفاده از منابع خارجی را رد نمی‌کند و در صورتی که از این منابع در جهت تحکیم زیرساخت‌های اقتصادی کشور هزینه شود، آنرا مجاز می‌داند. احمد پورنجاتی در این باره می‌گوید: «استقراض، زمانی

۱. همان، شماره ۱، مهر ۷۵، ص ۱۳

۲. بیانیه شماره ۱ جمعیت دفاع از ارزشهای انقلاب اسلامی

۳. ماهنامه صبح، شماره ۶۶، بهمن ۷۵، ص ۲۰

۴. هفته‌نامه ارزشها، شماره ۱، مهر ۷۵، ص ۱۳

مطلوب است که در جهت تحکیم زیر ساختهای اقتصادی کشور به کار گرفته شود. بنابراین اگر از استقراض برای توسعه بازار مصرف و گسترش صنعت مونتاژ، به ابتدایی‌ترین شکل آن استفاده شود، این مسئله به زیان کشور تمام خواهد شد.^۱

۵- عدالت اجتماعی

این گروه معتقد است هدف عدالت اجتماعی «جابجایی قدرت و مکتب» از طبقه‌ای به طبقه دیگر نیست، بلکه مقصود رساندن «حق به ذیحق» است. نشریه ارزشها در ادامه به شکل‌گیری طبقه جدید در نظام جمهوری اسلامی اشاره و تأکید می‌کند که برای مبارزه با این آفت بزرگ باید تا «خیلی دیر» نشده «چاره‌ای کارساز» یافت. «... جریان عدالت اجتماعی در نظام ما... با آفتی مهم دست به گریبان است. این آفت مهم تحت عنوان ظهور طبقه جدید مطرح می‌شود که نه تنها با شاخصه قدرت اقتصادی بلکه طبعاً با شاخصه‌های قدرت سیاسی و اجتماعی نیز قابل شناسایی است... نظام باید برای مبارزه با این آفت بزرگ اندیشه انقلاب اسلامی چاره‌ای کارساز بیابد وگرنه ممکن است در آینده خیلی دیر باشد.»^۲ محمدی ری شهری نیز در همین زمینه می‌گوید: «یکی از اولویتهای اقتصادی جمعیت دفاع از ارزشها، مقابله با طبقه جدید ثروتمند است که از راههای نامشروع، ثروت کسب کرده‌اند. برخورد قاطع و قانونی و شرعی با اموال به یغما رفته از بیت‌المال و اموالی که با توسل به شیوه‌های غیرشرعی تحصیل شده، از اولویتهای دیگر این جمعیت است.»^۳

۱. همان، شماره ۶، ۱۵/۱۰/۷۵، ص ۳

۲. هفته‌نامه ارزشها، شماره ۸، ۱۵/۱۱/۷۵، ص ۵

۳. ماهنامه صبح، شماره ۶۹، اردیبهشت ۷۶، ص ۱۳

خلاصه دیدگاه‌های اقتصادی جمعیت دفاع از ارزشهای انقلاب اسلامی

- ۱- مخالفت با انحصار اقتصادی در دست دولت و بخش خصوصی و تأکید بر مشارکت عامه مردم در فعالیت‌های اقتصادی از طریق تعاونی‌ها
- ۲- مخالفت با سیاست تعدیل اقتصادی
- ۳- تأکید بر توسعه مبتنی بر ارزشها
- ۴- حمایت از الگوی خوداتکایی و خودکفایی اقتصادی
- ۵- استفاده مشروط از منابع خارجی
- ۶- عدالت اجتماعی را در رساندن حق به ذیحق می‌داند و نه جابجایی قدرت و مکت.

۲-۳. دیدگاه فرهنگی جمعیت دفاع از ارزشهای انقلاب اسلامی

۱- نظارت بر فعالیت‌های فرهنگی

این گروه از نظارت قبل از انتشار بر محصولات فرهنگی حمایت می‌کند. نشریه ارزشها از نظارت بر چاپ کتابها حمایت نموده و پیشنهادهایی جهت بهبود انجام کار ارائه کرده است. «بررسی کتاب با توجه به نوع موضوع، سطح فرهنگی اثر، سابقه و صلاحیت مصنف یا مترجم، مقتضیات مخاطبان اثر و مهمتر از همه در چهارچوب تطبیقی با ضوابط، تنها از یک گروه بررسی‌کننده برمی‌آید و مفهوم این نظر چیزی جز تخصصی کردن بررسی کتاب نیست.»^۱

۲- فرهنگ در اولویت

این گروه در مقایسه با مسائل سیاسی و اقتصادی به مسائل فرهنگی اولویت می‌دهد. «مسائل فرهنگی مهمترین حوزه مسائل نظام است و باید در صدر اولویت آن قرار گیرد.»^۲

احمد پورنجاتی نیز در سخنانی بر این دیدگاه تأکید کرده، می‌گوید: «تحول بنیادین فرهنگی، هدف اساسی انقلاب اسلامی بود... انجام هرگونه تغییری در ساختارهای سیاسی و نیز اصلاح مسائل اقتصادی به تبع یک تحول بنیادین فرهنگی امکان‌پذیر است و این تحول باید در سه عرصه تغییر ارزشها، تحول در بینشها و اصلاح رفتارها و روشها اتفاق بیافتد.»^۳

۱. هفته‌نامه ارزشها، شماره ۲، آبان ۱۳۷۵، ص ۹

۲. همان، شماره ۶، ۱۵/۱۰/۷۵، ص ۴

۳. همان، شماره ۷، ۱/۱۱/۷۵، ص ۳